

Abstracts Symposium “De stem Binnenstebuiten” 30 maart 2019

Abstract “De Stem Vanbinnen” Matthias Echternach (D) (lezing in het Engels).

Op MRI gebaseerde analyses (zang- & spreekstem)

Het systeem dat stemgeluid produceert is een complex mechanisch systeem met vele afzonderlijke modules die het menselijke stemgeluid produceren of aanpassen.

Dergelijke systemen omvatten het bepalen van subglottale druk door de longen en de stemplooien, de fragmentatie van de luchtstroom door de oscillerende stemplooien en articulatorische klankaanpassingen in de holttes boven de stemplooien, vaak aangeduid als de stemweg.

De meeste van deze systemen bevinden zich in het menselijk lichaam en zijn daarom voornamelijk niet zichtbaar. In de afgelopen jaren zijn innovatieve technologieën toegepast voor het analyseren van vocale fysiologie van professionele zangers. De presentatie toont studies van professionele operazangers, musical zangers en jodelaars en biedt een kijk op de binnenkant van alle stadia van de productie van stemgeluid met behulp van innovatieve technologische toepassingen zoals real-time magnetische resonantie beeldvorming.

Prof. Dr. Matthias Echternach was jarenlang verbonden aan het Institute for Performing Arts Medicine - universiteit van Freiburg Duitsland, als NKO-arts. Het MRI-onderzoek van de stem waar hij aan meewerkte, resulteerde in een prachtige DVD: The Voice - Insights into the Physiology of Singing and Speaking. Sinds 2018 is hij hoogleraar voor foniatrie en pediatrie audiologie aan de Universiteit van München, Duitsland. Naast solistische activiteit als tenor, is hij lid van verschillende Internationaal erkende vocale ensembles zoals het Kammerchor Stuttgart.

Abstract “Geconnecteerd Zingen” Sanne Graulund (DK) (Lezing in het Engels)

Werken met de fascia in het lichaam om de stem een platform te geven waarop ze zich kan ontwikkelen.

Connected Singing is een methode die Sanne heeft ontwikkeld door jarenlang lesgeven.

Wat is bindweefsel? Een fascia ("band") bestaat uit vezels met bindweefsel, voornamelijk collageen, die lagen onder de huid vormen om spieren en andere interne organen te bevestigen, stabiliseren, omhullen en scheiden. De weefsels in het lichaam behouden de vorm van het lichaam en zijn organen en zorgen voor samenhang en interne ondersteuning.

Door middel van rekken, beweging en klank lossen we oude lichaampatronen op die ons niet langer ondersteunen. Vanaf hier bouwen we de spieren op die de stem ondersteunen om te performen en te zingen met flow van binnen naar buiten.

We werken aan de fascia/ het bindweefsel in het lichaam om een platform te bieden voor de ontvouwing van de stem en van waaruit je muzikale intenties en ideeën kunnen worden uitgevoerd. Verbanden zoeken tussen lichaam en stem: Voor zangers kan het inzicht in de verbindingen tussen kaak/ buik, schouders/ knieën, voeten/ strottenhoofd enz. zeer nuttig zijn. Geconnecteerd zingen verandert je gewoontes en helpt je verder te gaan, als je vastzit in je ademhaling of ondersteuning en nieuwsgierig bent naar nieuwe manieren om je stem en geluid te verkennen.

Workshop

In deze workshop kijken we naar de verbindingen van hoofd, nek, rug, voeten en diafragma. De flexibiliteit van de ribbenkast en het openen ervan via de adem is essentieel voor zangers die de kwaliteit van hun stem willen verbeteren. Je krijgt oefeningen die directe invloed hebben op je middenrif en de ribbenkast. Wanneer dit gebied flexibel is, is de volgende stap om de spieren te

verbinden die de luchtstroom ondersteunen. Door beweging betrekken we de coördinatie en samenwerking in je lichaam. Dit ondersteunt de luchtstroom, de verbinding tussen de stemplooiën en de spieren die de stem ondersteunen. Je stem wordt geïntegreerd, het geluid en de kwaliteit ervan kan zich van binnenuit naar buiten ontvouwen en je kunt meer vrijheid ervaren op het gebied van frasering en muzikale interpretatie.

Sanne Graulund is een Deense zangeres, componiste en zanglerares. Ze is jarenlang universitair hoofddocent geweest aan het Rhythmic Conservatory in Kopenhagen en doceert nu aan het Koninklijk Deens Conservatorium in Kopenhagen. Zij werkt daarnaast als freelance zanglerares en zangeres. Ze bracht 4 CD's uit, schreef muziek voor films en was muzikaal leider bij verschillende toneelstukken in Denemarken.

In haar lessen werkt Sanne met bindweefsel en combineert dit werk met traditionele stemtraining. Ze heeft de online cursus voor stemtraining

www.21DayVocalTrainer.com ontwikkeld. www.connectedsinging.net - www.sannegraulund.com

Abstract “Zingen van Binnen naar Buiten” Ineke van Doorn (NL)

Verkennen van de stem, de zanger, het lied. (Lezing in het Nederlands)

In 2016 kwam Ineke van Doorn's boek "Singing from the inside out" uit, de Engelse vertaling van "Professioneel Zingen voor Iedereen" (2009). Het boek wordt inmiddels op vele scholen en conservatoria in binnen- en buitenland gebruikt. De Engelse titel staat voor een methodische aanpak waarbij je als zangdocent samen met de student op verschillende terreinen de mogelijkheden van de student onderzoekt. De ondertitel luidt dan ook "Exploring the voice, the singer and the song". Bij deze aanpak wordt de klank van de zanger niet gemodelleerd naar een bestaand klankideaal maar wordt onderzocht wat de zanger wil uitdrukken, welke stemmogelijkheden er zijn en hoe dit in relatie staat met het gezongen repertoire. In de lezing zal Ineke ingaan op de achtergrond van deze aanpak en enkele werkmethoden en concepten behandelen.

Workshop Improvisatie

Improvisatie heeft veel te bieden: Het geeft de vrijheid om je eigen verhaal op een bijzondere en persoonlijke manier te vertellen. Afhankelijk van de situatie, je stemming en je medemusici creëer je steeds weer iets anders. Je gaat er ook beter door luisteren, het geeft je inzicht in muzikale structuren en je krijgt meer lef.

Maar het is natuurlijk vooral superleuk om te doen!

Omdat er geen regels lijken te zijn vinden sommige het eng om te improviseren en zich in de vrijheid te storten.

In deze workshop zullen we ontdekken dat improvisatie als een gesprek is waar je op verschillende manieren aan kunt deelnemen. Iedereen kan het en doet dit op zijn eigen manier. Tijdens de workshop gaan we aan de slag met oefeningen die houvast bieden in het muzikale gesprek dat improvisatie is.

Ineke van Doorn, Nederlandse Edison winnares, reist de wereld rond als jazz-zangeres, geeft les aan de Artez hogeschool voor kunsten in Arnhem en schreef een boek Professioneel zingen voor iedereen dat in 2016 in het Engels vertaald werd: "Singing from the inside out". Het boek werd intussen wereldwijd een vaste waarde in conservatoria en hogescholen.

ineke@inekevandoorn.com www.inekevandoorn.com

Abstract “De tenor, een Fysiologische kijk” Matthias Echternach (D)

Tijdens de voorbije 200 jaren zijn tenoren de meest erkende zangers in de klassieke zangmarkt geweest. Veel van deze zangers bereikten wereldwijde bekendheid.

Vooral de mysterieuze hoge C wekte een intense interesse bij zowel de zangers als het publiek. Zingen als een tenor vereist speciale taken zoals het overbruggen van de mannelijke passaggio en het zingen op nog hogere toonhoogtes om de hoge C te bereiken.

Tenoren zijn echter geen homogene groep: Er zijn veel verschillen met betrekking tot het Fach, van het lyrische repertoire tot het repertoire van de Heldentenoren. De presentatie geeft een inzicht in onderzoek naar tenoren met betrekking tot de passaggio en ook verschillende strategieën om de hoge C te bereiken, vanuit fysiologisch oogpunt.

Prof. Dr. Matthias Echternach was jarenlang verbonden aan het Institute for Performing Arts Medicine - universiteit van Freiburg Duitsland, als NKO-arts. Het MRI-onderzoek van de stem waar hij aan meewerkte, resulteerde in een prachtige DVD: The Voice - Insights into the Physiology of Singing and Speaking. Sinds 2018 is hij hoogleraar voor foniatrie en pediatrie audiologie aan de Universiteit van München, Duitsland. Naast solistische activiteit als tenor, is hij lid van verschillende internationaal erkende vocale ensembles zoals het Kammerchor Stuttgart.